جەر جۇزىنىڭ ەڭبەكشىلەرى بىرلەسىڭدەر!

ەڭبەكشى قازاق

بۇكىل وداقتىق كومۇنىس (بولشەبەك) پارتياسى

قازاقستان ولكەلىك كومۇنىس كامىيتەتىنىڭ جانە ولكەلىك ۇ.ك. پ. (ب) كامىيتەتىنىڭ گازەتى.

1921-ىنشى جىل نويابردىڭ 7-سىندە شىعا باستادى.

باسقارما جانا كانتور ادرەسى: قىزىل وردا، بۇرىنعى پوشتا ۇيىندە.

كۇندە شىعادى.

ЭҢБЕКШИ КАЗАК
ЕЖЕДНЕВНЫЙ ОРГАН
ЦИК и Крайкома В. К. П. (б)
КАЗРЕСПУБЛИКИ.
Год издания пятый.
Адрес: Кзыл-Орда, редакция газеты „Эңбекши Казак".

گازەت باعاسى:
ايلىق 1 سوم 45 تيىن
ەكى ايلىق 2 سوم 80 تيىن
بىر جىلعا 5 سوم 60 تيىن

جارنامانىڭ باعاسى:
1-بەتتە پەتيت جولى 60 ت.
باعانا ارا جولى 35 ت.
سوڭعى بەتتە 30 ت.

№ 69 (506) — 1926 جىل، مارتتىڭ 31-ى، سارسەنبى. — № 69 (506)


# پەرانسى ميتالشىلارى كوتەرىلىسكە دايارلانىپ جاتىر.

# نوربەگيە پالەتەسى جالا جابادى.

## ۇلت رەسپۋبلىكەلەرىندە

زاقاپقازيادا... قوراباي رەسمى... بۋجەتىن بەكىتتى.

## پەرانسىيا.

پارىج. پارىج ايماعىنىڭ مەتالشىلار (تەمىر) دەگى توڭكەرىسشىل ودانى ... ...

## كومۇنىستەر جەڭىسى.

## نوربەگ پالەتەسىندە جالا.

## امەرىكە.

نيۋ-يورك. ...

## جاپون.

## تاۋار ارزانداۋ تيىس.

ول كاپەراتيبتىڭ دۇكەنىندەگى تاۋارلارىنىڭ ارزانداتىلعانىن ... اۋىل دۇكەنىندەگى تاۋار نارقى قالاداعى تاۋار نارقىنان قانشا ارتىق ... 

## كەدەي ورتا شارۋا اقامى.

## ريم سوتى.

## زيانكەستەرمەن جانە بىلىقتارمەن كۇرەس كەرەك.

# تەلىگىرام قابارلارى

## ۋۆكرايىنا ورتالىق پارتىيا كامىتەتىنىڭ تولىق جىيىلىسى.

قاركىپ 29|III. ۋۆكرايىنا كوممۇنىس پارتىياسى ورتالىق كامىتەتىنىڭ تولىق جىيىلىسىدا ورتالىق كامىتەت قاتىشى ياروسلاۋسكىي جولداس شەمبە، مىنالارنى سويلەدى:

باقىلاۋ كەمىسسىيەسىنىڭ كەرەكتەكى ممىلەتى ۋۆكرايىنانىڭ تومەنگى كەڭىسى مەكەمەلەرىن تەكسىرىۋ. باقىلاۋ كەمىسسىيەلەرى قارا بوقارالاردىڭ شىكايەتلەرىن تەكسىرىۋگە بارلىق سىناسى مەن كىرىسىۋلەرى كەرەك.

«ئار» بىر ئۆيىل كوممۇنىسىنىڭ تۆرەسى شارتىن ابرىقشا بىلىۋى كەرەك. ئۆيىل كوممۇنىسى قالا كوممۇنىسى تەكسىرىدەگى ولشىۋ مەن ولشەنبەسىن سونلىقتان ئۆزىنىڭ شارۋاسىن كۆشەيتىپ، جاقسىلاۋشى ئۆيىل كوممۇنىستىن پارتىيادان شەرۋىنا جارلايدى. ئۆزىنىڭ ابالامسىداغى قارا شارۋاغا پەدەلىنى بولىۋى ئۆشىن ئۆيىل كوممۇنىسى ۋالگىلى شارۋا بىسى بولىۋى كەرەك. سونداي اق كەملىدى ماسەلە بولغان جاقتا شارۋا ساياساتى جونىنەن، ئۆيىل كوممۇنىستە ۋزگشە ولشىۋ مەن جانامىۋ دۆرىس. ئۆيىل كوممۇنىسىنىڭ ئۆزى ئىشى مەن سالىق ورىندايدى ئەكەن، دەپ ئۆيىل كوممۇنىسىن پارتىيادان شەرۋىغا جارلايدى.

ئۆزمەتىنىڭ قارجىسىن شاشقان، قارا شارۋا الدىندا ئۆزىنىڭ جامان مىنەزەرى مەن پارتىيانىڭ باھاسىن تۆسىرگەن ئۆيىل كوممۇنىستەرىنە وتە قاتاڭ بولىۋ كەرەك. بىكىلىكتە بىرلىپ كەلگەن ئۆيىل كوممۇنىستەرىنە قاتاڭ قاراۋ كەرەك.

## توقما پابرىكتەرى جازغا قاراي جومىسىن ۋاقتشا توقتاتىپ الادى

ماسكىۋ 29|III. توقتوشىلاردىڭ ورتالىق كامىتەتىندەن توقما پابرىكتەرنىڭ كوتەكى توقتاتۋ ماسەلەسى جايىندا جىيىلىس جاساپ، ماسەلەنى توقما پابرىكتەرى بار سىرى ئۆزالەردىڭ ئۆيىمدەردىڭ بولىمدەرىمەن كەلكەن. ... توقما پابرىكتەرىنىڭ كوتەكى جازدا جۇمىسىن ۋاقتشا توقتاتۋدى ... مىنا تۆرەدە بولىپ:

كوب پابرىكتەرنىڭ توقتايىدى دەم السىۋى 14 كۆن، جازغى 8 كۆن بولىنگەن؛ بىيەيەۋ بارتوندەنىڭى تۆرمىسىدىنىڭ پابرىكتەرى 10 كۆن توقتايدى.

ماسكىۋداكى ماسىرتكاتلەر پابرىكتەرى بىلەن ... پابرىكتەر بولىنىپ 4 اق كۆن توقتايدى ... كۆرسەتكەن پابرىكتەرى 10 كۆن توقتايدى ... بىر ايدان توقتاتىلادى تۆزىر ... «بىر ... بىرۋىندا تولۋنداۋ» ...

بىرسىنان تۆرمىسىنە بىرىنگەن دەم السىۋ 18 كۆن، سىرۋاۋدا 10 كۆن، «ماسىكۋتو» ... 15 پابرىكتىدە 2 جەتىدەن جوسى توقتايدى ...

... 10 كۆندەن جومىسى توقتايدى ... 50 پۆرسەنتى بىرلەيدى ...

... 50 پۆرسەنتى بىرلەيدى.

لەنىنگرادتىڭ توقتا پابرىكتەرىندە ... «بىر ... جۇمىسىنىڭ جۇمىسشىلارىنىڭ كىراسى بىرە».

## ئىچكى قابارلار.

ماسكىۋ 29|III. مەتال باسقارماسى دون جاماعاتلىرىن ... ئۆيىل شارۋاشىلىق ماشىنالارىن ... جاسالماقتا.

ماسكىۋ 28|III ... ئۆيىل شارۋاسى سايمانلارىن ... ئۆيىل شارۋاشىلىقىنا ... بولىپ كەلەدى ...

ماسكىۋ 29|III ... 15 ... ماشىنا ... جاقسا ... كۆرسەتىلدى.

# ئەكىسپىس ماۋسىمىندا ئەل موقتاجى.

### ۋكىمەت جاردەمى الدى مەن كەدەيلەرگە بەرىلسىن.

قىزىل وردا ۋىيەزى. شىيەلى بولىسى ئەلىنىڭ دىنى دىيقانشىلار. دىيقانشىلاردىڭ ئارى دەرلىك السىز كەدەيلەر. تۇقىم مەن سۆز تاپالماي، بايلارغا جالشى بولىپ ئۆز بەتى مەن تۆزەلىنىپ كەتەتۇن. «ئەراق سۆز» كولىك-سايمان تۇقىم بولماعان سوڭ بايلارعا جەم بولىپ وتىر. بايلاردان تۇقىم، كولىك الىپ ئەكىن سالسا، وڭگىن امتەسىنىڭ كوبىن بايلارغا بەرەدى.

بولاردىڭ مىشىنە بايلاردىڭ تۆيەسى مەن سەكسەۋىل تاسىپ كۆتەلە تەتۆندەرى بار. بولار ئبىر جاعىنان بايلاردىڭ تۆيەسىنە اقى تولەسە، ئەكىنشى جاعىنان اتىلارىن جونەپ الا الماي، كاپىرەتىپ ۋىيەمدارى اقى ورنىندا وياداپ، شەلىم سىيقتى كەرەكسىز زاتتار بەرەدى.

بۇلار ۋكىمەتتەن جاردەم تىيسە، جاپىلا ئەكىن ئەگۋ گەرىسكەلى وتىر. ئەكىن ماۋسىمى تاپالىپ قالدى، ئەندى ۋسىلارعا كولىك-سايمان، تۇقىم بەرىپ تولىدارىن كەسىپكە جەتكىزىۋ كەرەك.

بۇعان دەيىن ئەلگە بەرىلگەن جاردەمدەر بولىس، ئۆيىل اتىنا بەرىلىپ اتقا مىنەرلەردىڭ، بايلاردىڭ قولىندا كەتكەن. سونلىقتان مۇدان بىلاي ئەلگە بەرىلگەن جاردەمنىڭ ئۆزىن باقىلاپ كەدەي-جالشىلاردىڭ قولىنا تىيۋىن قاتتى زەرتتەۋ كەرەك. بولىس ئەلدەگى كامسمول، پارتىيا، قوسشى ۋىيەمدارىنىڭ مىندەتى، ئەلدەگى جاردەم الدى مەن كەدەي دىيقانلارعا، جالشىلارعا، قوسشىلارعا بەرىلسىن. ۋمپان.

### كەدەيلەرگە تۇقىم اسىتىق كەرەك.

تۆركىستان ۋىيەزى رىنگەن بولى اسىتىق شىقپادى. دىيقاندار بار اسىتىعىن بىلەدىر كوز ئەشىپ قويادى. ئەندى بىيىل سەبىۋگە تۇقىم، جەر ايداۋعا كولىك، سايمان جوق. ۋكىمەت باسمالى ازاماتتاردىڭ كوزى بۇرىن ئەلدەگى كەدەيلەرگە سەپەرلىك جاردەم جەتكىزۋدىڭ شاراسىن كۆرسەتۋى كەرەك كورەگەن.

### مالدارداڭ ئەگىس-ئەكۋى كەرەك.

قازاق ئەلىنىڭ كوبشىلىگى مال، ئەكىن شارۋاسى مەن كۆنەلتەدى. بۇل ئەكى ئۆزۈلى شارۋا بىرىنە بىرى بايلاۋلى. «ئەراق قازاق شارۋاسىنىڭ سانى بار، ساپاسى جوق. ئونىمى شارۋانىڭ سانى ارتقان مەن، ساپاسى كەم بولعان سوڭ پايداسىن زىيانى كوب بولادى. شارۋا تۆراقتالماعاندى، اسىرەسە قازاقتىڭ ئەگىن شارۋاسى ناشار. قاتار وتىرعان قازاق ئەگىنى مەن ورىس ئەگىنىنىڭ اراسى جەر مەن كوكتەي.

ئۆيلى قاندايى اسىتىق قانداي جەرگە ئەگىلمەدى، قالاي ايتكەندە جەر دەمەلى سىنايدى، قانداي تۇقىم سەبىۋ كەرەك، قالاي جەرتىپ اسىتىقتى قالاي سەبىۋ كەرەك، قانداي اسىتىق ئۆزۋا ئىسىلتىقتا شىدامدى؟ - ئۆنىڭ بارىن قازاق بىلمەيدى، بىلسە، ئەسكەرمەيدى، ئەكى داعدى دەگەندە سۆيەرىپ كەتەدى. بۇل بىيىلگى ماۋسىمدا قاتتى ئەسكە الىۋىن جۆنىس.

ئەگىس شارۋاسىنىڭ ئۆنتەرەكى باقشالىق، مال ماللاسما، جان جاقتان الىپ وتىرعان قازاققا باقشالىق وتە كەرەك. قازاق ئۆنىڭ پايداسىن بىلمەيدى، قالاي سەتەۋدى بىلمەيدى، دامىسلانبايدى. بۇعان شارا ئىسمەيتى، الدامى ئۆزىسىمدا مالدارداڭ بۇل ارالىپ ئەكىسىنىڭ شارتتارى، ئەگىسىن ئۆتىنەدى امالىۋ امالىن جاقسى ئۆۋسىندىرىۋى كەرەك. شۇنگ ۋلى.

### شەگىرتكە قاۋپى كۆشتى.

بوكەي ۋىيەزى، قال وقىدا ئۆزانى، دالعا اۋلىسىندا 600 جايدىڭ ئۆزىن كورىپ وتىرعان، تاس ويا كولىنىڭ شاپىلىسى بەرى. وتكەن جىلى جاز شەگىرتكە شىعىپ شاپىلىقى زىيان كەلتى. بىلتىرعى شەگىرتكە ئۆيەلىۋ سالىپ كەتكەن الدامى جاز تامى قايتاپ كەتتۆۋى انىق. شەگىرتكە قايتاسا، ئەل اسىتىق، پىشەن الۇدان قالادى. سونىدىقتان ۋكىمەت مەكەمەلەرى ئبىر شاراسىن سىناپ شەگىرتكەنىڭ تۇقىمىن قۇرتسا ئەكەن، يا بىلەتۆن ادامدار، شەگىرتكەنى قىرۋ ادىسىن ئەكىبەكشى قازاققا ارتىلى جارىيالاسا ئەكەن. ع. ش

### قالىقا كەرەكتى بۇيىمدارداڭ باھاسى

ارزاندانۋ شارا سى قاراستىرىلىپ جاتىر.

كارسىن، تۆز، قانت، كەزدەمە سىقىلدى تۇرمىسقا كەرەكتى بۇيىمدارداڭ باھاسى وتكەن جىلمەن قاراعاندا كوب ارزاندادى. ئەراق، الدا بولسا كەزدەمە، تەمىر زاتى، بىلعارى، شىنى، ماتوركە سىيافتى سۇراۋى كوب شىعۋى كەمتۆ بۇيىمدار تولىق ارزانداب، «ار» ئبىر شارۋا ەركىن الارلىق دارەجەگە جەتكەن جوق.

پابرىك، زاۋىتتاردا ستەلىپ شىعاتۆن بۇيىمداردىڭ باھاسى قىمبات بولىۋى، سىتىلگەن جەرىنەن ساتاتۆن جەرگە جەتكىزۋ ئىسى كوب قولدان ونكەتكىشىن بولادى.

پابرىكتەنستەن ئبىر سىنغان كەزدەمە الدى مەن ورتالىق ساۋدا ورىندارىنا كەلەدى، ودان گۆبىرنەلىك ساۋدا ورىندارى العزادى، بۇدان ۋيەزگە، ۋيەزدەن بولىسقا تارايدى. بولاردىڭ ئار قايسىسىدا كىر، اقسىنىڭ ۋستىنە ئۆز كەكسە شىعىندارىن جابادى، بايىدا الىپسىدا كەلەدى. بۇنىڭ بارى دە بۇيىمدى قىمباتتاتادى.

پابرىكتەن تۆزۋر ئبىر، كوب بولعاندا ئەكى - ئۆش قولدان وتىپ بۇقارا قولىنا تيەتۆن بولسا، مۇندايى ۋستەمەقۋنەندەربۇلار كەمىيدى، بۇيىمنىڭ باھاسىدا ارزانىراق بولادى.

ساۋدا كەمەسەرىنى قالىققا الدى مەن كەرەكتى بۇيىمدارداڭ باھالارىن ارزانداتۋ شارالارىن جەتە قاراستىرىپ جاتىر.

بۇيىمدان وندىرىلەتۆن پايدانىڭ «جانا» تۆرلى كەكسە شىعىندارىنىڭ ۋستەمەلەرىنە بەلگىلى مولشەر كەسۋ، «اسىلىسىن تەكسەرىۋدە، شاي، سىرىنكە، ماكوركە، پاپىروس سىقىلدى كەي ئبىر بۇيىمدارعا باعا كەسىلىپ، مىنگە كەمىگە، ۋستىنە جازىلعان باھاسىنان قىمبات ساتىۋعا قاۋلى جاسالدى. جابايىن ساۋدەگەرلەردىڭ قولىنان، كەسەلگىن باعادان ارتىق ساتىۋ تۆزۋرالى قاماۋ السىناق. ساۋدا ورىندارى

«ئۆز ناۋلارىن ماقتاپ جارىيالاۋعا كوب اقشا جۇمسايدى ئەكەن. كاپەرەتىپتەرەدەگى قىياناتتار، جەپ قويىۋلاردىڭ كەسىرىدا از ەمەس. وسىنداي «كولدەنەڭ شىعىندار» بۇيىم باھالارىن قىمباتتاتادى.

ساۋدا كەمەسەرىنى وسى رەتتەدەنىمىز شارالار قولدانىۋلى.

قاراپ قارايىۋكەتكە كومەكسىۋى «تىيىس ساۋدەگەر، كاپىرەتىپتەرنىڭ تارقىنا كوز قولاق بولىپ، تاپا تال ئۆسىتە، كوزىگىلى باقرايتىپ قويىپ، 10 «تىيىندىق نارسەنى 80 «تىيىنغا ساتىۋغا ۋىيالماعان الىپ ساتارلار مەن السىۋى «تىيىس. «ا».

### ولكەلىك ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپىرەتىپ سايۋزى جابىلدى.

قازاقستاننىڭ قالىق كەمەسەرلىرىنىڭ كەڭەسى مارتنىڭ 24 تە بولعان «ماجىلىسىندە قازاقستاننىڭ ولكەلىك ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپەرەتىپ سايۋزىن جابىۋعا قاۋلى شىعاردى. جابىلىۋ سەبەبى: اتالعان كەڭگى سايۋزدىڭ «ئۆز قارجىسىنىڭ ازدىعى، قارجىنىڭ كوبى قارىزعا الىنىپ، قارىزغا الىنعان قارجىنىڭ جەرگىلىكتى ۋىيەمدارغا تاراپ كەتىپ قايتارىلماي جاتقانى، قارىزعا تولەنەتۆن «وسىمنىڭ سايۋزدىڭ تۆسىمىنەن ارتىپ كەتۋى، جارنالىق قارجىلاردىڭ ازدىعى، قارىز مولشەرىنىڭ، تولەۋ ۋاقىتىنىڭ جۇمىسى جاعدايىنا ۋىيلەسپەۋى، جۇمىسىنىڭ جەمىستى بولماۋى تامى بارسا سوندايى سەبەپتەر.

جۇمىسىنىڭ پايداسىز بولىۋى ارقاسىندا ولكەلىك سايۋزدىڭ «ئۆز قارجىسى الدا قاشان تۆكەسىلىپ بىتكەن، وسى كۆنگى جۇمساپ تۇرعان قارجىسى قارىزعا الىنعان قارجىلار ئەكەن.

سايۋزدى اجىراتىۋ «ا» ارتتىپىن بەلگىلۋ ئۆشىن ولكەلىك سايۋز وكىلدەرىنىڭ جىيىلىسىن شاقىرىپ اجىراتىۋ كەمەسىيەسىن بەلگىلەمەك.

قازاقستاننىڭ جەر سۆز كەمەسەرىنە قولىنان «بس كەلەتۆن جەرگىلىكتى ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپىرەتىپ ۋىيەمدارىن جۇرۋىتىپ الىپ، ۋاقىتسىزدەرىن «بىر - بىرىنە قوسىپ ۋلكەيتىۋگە» جالعان كاپىرەتىپتەردى، ۋىستىنسىزدەرىن اجىراتىۋغا تاپسىرىلدى.

ولكەلىك سايۋز اجىراتىلا تۇرسادا، ورنالىقتى قازاقستاننىڭ ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپىرەتىپىن كوشەيتىۋگە ارنالعان قارجىنى قازاقستاننىڭ جەر سۆز كەمەسەرىنە بەرىۋگە سۇرالاتۆن بولدى.

قازاقستان بىركورولىندا ولكەلىك سايۋزدى تەكسەرىۋ ماعلۋمەتىنەرىن قاراپ، ابىتى ادامدار بولسا، وندايلاردى جاۋاپقا تارتىۋعا تاپسىرىلدى.

مۇنى مەن بىرگە قازاقستاننىڭ قالىق كەمەسەرلىرىنىڭ كەڭەسى ۋاقتىنى مەن قازاقستاننىڭ جەرگىلىكتى سەكرە، ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپىرەتىپ ۋىيەمدارىن باسقارادايى جاڭادان تەكىزدى ولكەلىك ئۆيىل شارۋاشىلىق كاپىرەتىپ سايۋزىن اشىۋدى دۆرىستادى.

باسقارما ورتالىقتىڭ بۇيرىعى بويىنشا، ولكەلىك ئۆيىل شارۋاشىلىق سايۋزدىڭ جابىلىۋى ازىرگە توقتاتىلدى.

•• قوستاناي. قازاقستان ئىشكى ساۋدا كەمەسەرلىگىنىڭ سۇراۋى بويىنشا، قوستاناي ۋكرۋگىن شىنى نارسەلەرىن جەتكىزىۋ، شىنى نارسەلەر مەن ساۋدا ستەتۆن مەكەمەلىك ورال وبلىستىق بولىسنە جۇكتەلدى.

## تۇۋلاقپاي

تۇۋلاقپاي تارا قاشا كەدەي. تۆۋلاقپايىنىڭ جەرگە شىرماسا بىلمەيدى... كەتكىن 50 - نى ئەكەنلىكتەن كورى - گەننىڭ «بارى قورلىق، بارلىق قورقىنىش بايلار ...، مۇرسەل قولدان ...، «جۇرىپ ونكىزدى.

50 جاسقا شىعىپ تۇيە باسۇ - ...، مەن كۆزىن ونكىزىپ، شال بولۇدا ... بولۇدا ...، جۇرتى تۇۋلاقپايغا قىيسىن ...، بولۇ 50 جىل بۇرىن ...، ... رەماندى. 10 جىل بولعان ...، ... ... ...، ...

ۋىيەنكەنى، ئەسەكەنىڭ قولىندامى جاس جىگىتتەرىنە سەتىپ مالدارىن كۆزەتتىرمەيتۆن.

- «سەندەرسەڭدەرنىڭ ماسى، ۋيقتاپ قالاسكىدار، قارتايعان تۇۋلاقپايدىڭ ۋيقىسى جوق»، دەپ تۇۋلاقپايغا كۆزەتتىرۋشى ئەدى.

*

كۆندىز شارشاعان تۇۋلاقپاي بۇ كۆن الدە قالاي قالعىپ كەتتى. ايعايدان بىيەنىپ جۇرگەن قاسقىرلار قويعا شاپتى. «ئبىر تالاي قويەدى جەدى، قىردى . . . قويلاردىڭ دىيرىلداعان داۋىسى مەن ئۆيىل ادامدارى ويانىپ ئۆش تۇسنان ايقايلاپ، مالدارىن تۆگەندەي باستادى.

تۇسەكىنىڭ باسىندامى موبىلى تايامەن ئەسەكەڭ بىرگە الا شىعىپ، «تۇۋلاقپاي تۇۋلاقپاي!» دەپ ئەكى - ئۆش برەت شاقىردى.

داۋىسى جوق! قورا شەتىندە جۇگىرىپ بارىپ ئەدى، بۇيىعىپ جاتقان تۇۋلاقپايدى كوردى.

- «قاراعا جاماننىڭ ۋيقسىنىڭ ئاتتىسىن!» دەپ موبىل تاياق بەن ئەكى - ئۆش برەت سالىپ - سالىپ جىبەردى.

ايامى مەن تەبتى. ادام ايىرامىق ازار بەردى «ئولسىم» دەگەن داۋىسى زورعا شىقتى.

تاڭ الدىندا تۇۋلاقپايدىڭ كورپەكى ئانا قىيمىلداپ زورعا دەكەنشە دەمىن الدى. جان جاعىنا قارادى. ما «ا»پىندا راقىمشىلدىقتى كوز بەن قاراعان، «ۋزىنشە» ئبىر جان تابا المادى.

ئەل بەتىن كوركەنشە، قاتكەرىپ ولەيىن» دەپ دال دۆل بويى مەن بەتى اۋعان جاعىنا قاراي ايالق سالدى.

*

كۆن شىقپاعان - اق تۇۋلاقپاي ئەكى قابات كەتكەننىڭ دال ئەسىگىنىڭ تۆبىنە تۇردى. 50 - جىلى جالعا جۇرگەن سىيايدامى اقسىن سۇرامااق. بۇل تۇۋلاقپايدىڭ ئۆزىنىڭ تاپقان اقىلى ئەمەس، قالىن بايلاردا جۇرتتىڭ ۋىيرەنكەنى، تۇۋلاقپايدى «بارىنە» اياتتى ارىزىن قايىل الىپ، جاقىندا قاراماقشى بولدى.

*

تىمىز شاقىرىۋ مەن الدە تەندەمى پالەگە ۋشىرادىم دەپ سىياي دا كەلىپ ئەدى. 4 - كۆن وتكەندە تۇۋلاقپاي دا مەكەمەگە كەلدى. سوت تەكسەرە باستادى.

- سەنى تۇۋلاقپايدى 50 - جىل جالشى تىلەپتىڭ راس پا؟

- 50 - جىل ئەمەس، 44 جىل مال باققانى براس.

- جىلىنا قانشادان اقى بەردىڭ؟

- «بىر قوي 4 - كەبىنەن بەرىپ وتىردىم.

- تاقسىروتىبرىنىڭ ايتادى، «ئبىر قوي تۆلەپ، «ئبىر جاتقا كىيىم بەرىپ كوردى مە ئەكەن؟» ئبىر قويدان بەرگەن بولسا، 50 جىلدا «وسىمى بىلاي تۆرسىن، ئەلىۋ قويىم بولماسپا ئەدى دەدى تۇۋلاقپاي.

سوت ئەكى جاقتىڭ تەكسەرىپ، قاۋلى جاساۋعا كابىنەتكە كەتتى. . .

*

جاسالعان قاۋلىنى سوت وقي باستادى. تۇۋلاقپاي سوزدەرىنىڭ كوبىن ۋعقان جوق. جالعىز قۋلاعىنا جىلى تىيگەن سوزدەر مىناۋ بولدى:

«سىيايدىڭ 50 جىل جالداپ «بىر «تىيىن اقى بەرمەگەندىگى موينىنا «تۆستى. سونلىقتان 44 جىلغا جىلىنا الى قويدان ەسەپتەلىپ 264 قوي السىن، اقشا بولسا، «بىر قويدىڭ باھاسى 10 سومنان ئەسەپتەلىپ 2640 سوم تۇۋلاقپايدىڭ باينىسىنا ماقىتە ارتىلى الىپ بەرسىن» دەسى «سوزدى ەسىتكەندە ونەرەنەبوجىيىپ كۆلمەگەن تۇۋلاقپايدىڭ ئەكى بەتىنە قان جۆگىرىپ قۋانىشتان كۆلىپ جىبەردى.

«قاراعا ۋشىراعان مال شىعارە» دەپ ئەكى بىيەننان ئەزىلە - كەزىلە دىسىن الىپ ئۆزۋا كەتاپ ... ئەدى شىقتى.

ئۆزىر قان جولىمبەت ۋلى.

# بىلوم جولداستى قۇرمەت بەن قارسى الىپ شىعارىپ سالدىق.

بيتالى جۇمىسكەرلەرىنىڭ وكىلى ٴجانا كومينتەرىن مۇشەسى بىلوم جولداس سەرگيوپولدەن مارتتىڭ 19 ى كۇنى ورىنبورعا كەلىپ، ٴتورلى جەرلەردە بيتالى جۇمىسكەرى ٴتوزىرالى بايانداما جاسادى. مارتتىڭ 22 سى كۇنى ٴبىزدىڭ مەكتەپكە (قازاعستان ورتالىق اتكوم اتىنداعى اسكەرلىك مەكتەبى) كەلدى.

بىلوم جولداس باياندامالاسىندا بيتالى جۇمىسكەر تابىنىڭ تۇرمىسىن بىلاي سۋرەتتەدى:

جۇمىسكەرلەر تۇرمىسى ناشار. كۇنىنە 12-13 ساعات ىستەگەندە، وتىرلى جۇمىسكەردىڭ الاتىنى 90 ٴتيىن، ايەلدەر جۇمىسشا ساعاتىنا 30 ٴتيىن الادى، بالالاردىڭ جۇمىسشا ادامدارى بىر بەرگەن ٴىس ىستەگەنىنە الاتىنى 13 20 ٴتيىن. سولاي بولعان سوڭ ارىنە كۇندەرى قاراڭ-اش جالا كۇنى. وۋ-ٴامى سياساتى ٴبىزدىڭ قورعاۋعا ورىن جوق.

پارتيا جاستار ۇيىمىنىڭ ىستەرى ٴتاۋىر، ٴبىراق ۇكىمەتتىڭ قىسىمى بار. ونان، جاسىرىن ىستەيدى. وسى كۇنى كومپارتيانىڭ مۇشەسى 30 مىڭ، كومجاستار ۇيىمىنىڭ مۇشەسى 5 مىڭ. ارتىندا 4 جۇزدەي ايەل بار. تۇرمەدە 10 مىڭنان استام توڭكەرىسشىلەر جاتىر. تۇرمىستارى ناشار، ەكى كۇنگە جارتى قاداق نان تيەدى، ەگەر موينىنا ۇيىمى بولماسا قىريلار ەدى. موسكەۋدەن ولىپ كەتكەن بابالاردىڭ كوبى جاتىر.

بىلوم جولداس بيتالى توڭكەرىس جاساسىن، رەسمي توڭكەرىس كوسىمى كومينتەرن پارتياسى! جاساسىن، بولاشاق دۇنيە توڭكەرىسى دەپ ٴسوزىن ٴبىتىردى. سوڭىنان وراۋلارعا جاۋاپ بەردى. قول شاپالاقتاپ مۇزىكە وينالدى.

ارتىنان مەكتەپ كوماندىرى مەن ٴجانا ٴبىر وقۋشى بىلوم جولداستىڭ سوزىنە جاۋاپ بەرىپ، قىزىل اسكەرلەردىڭ بايلار مەن كۇرەسۋگە دايىن ەكەنىن ايتىپ، ۇيرەنىپ جەر ٴجۇزى توڭكەرىسىنە ازىرلەنىپ وتىرعانىن ايتىپ ٴوتتى. بىلوم جولداس تاعى ٴسوز الىپ بىلاي دەدى:

- ٴبىز بيتالى جۇمىسكەرلەرى قاجىماي، تالاي ٴسىزدى ۇلگىرى باستىرامىز. بارلىق كۇشىمىزدى توڭكەرىس جولىنا سالامىز. كومونيس ينتەرناتسيونالدىڭ باسشىلىعى ارقاسىندا لەنين سالعان جولمەن ٴتوزىرالى جۇرىپ جۇمىسكەر تابىنىڭ تىلەگىن ٴىس جۇزىنە شىعارامىز.

جاساسىن، لەنينىزم!

جاساسىن III ينتەرناتسيونال!

جاساسىن، قازاقستاننىڭ ولكە قىزىل اسكەرى! دەپ ٴسوزىن بىتىردى.

وسىمەن ٴماجىلىس جابىلىپ، بىلوم جولداستى شىعارىپ سالدىق.

نىسان - بەك

# تومسك قالاسىنداعى قازاق وقۋشىلارىنىڭ تۇرمىسى

باسقا قالالارداعى سياقتى، قازاقتىڭ وقۋ ىزدەپ جۇرگەن جاستارىن تومسك قالاسىندا تابىلعان بولادى. جالعىز وقۋعا كەلىپ، مەكتەپكە كىرە الماي قايتىپ كەتىپ جۇرگەن جاستار تولىپ جاتىر. ونىڭ ۇستىنە جاستاردىڭ وقۋعا كىرە الماۋ سەبەبى، قالاعا كەلگەندە تۇرۋعا پاتەر تابا الماعاندىقتان، تالاي قيىنشىلىقتا كەزدەسەدى. ٴبىر مەكتەپكە كىرگەندە ورىسشا جاقسى ٴبىلمەگەندىكتەن قينالاتىندار دا بولادى.

بۇل قالادا كەلتىرگەن زياندارى تولىپ جاتىر. باسقالاي وسى جىلى قازاق وقۋشىلارى كوپ ەدى. بىلتىر دا، وسىنداي قالىپ وتىر. مۇنىڭ ٴبارى جاعىمسىز قازاقتىڭ ٴجانا ٴتيىستى جاردەمىنىڭ جوقتىعىنان.

تومسك قالاسىندا وقىپ جاتقان قازاق وقۋشىلارى، جاستاردىڭ وسىنداي اۋىر حالىندەگى كەلەشەكتە مىڭىزدى ٴبىر ۇيىم اشتى. ٴبىراق باسقا جاستار ۇيىمى جاسالعان. سوندىقتان ٴبىزدىڭ كومەكسىز وقۋشى جاستارعا ٴجانا وقۋعا كەلگەن جاستارعا جاردەم بەرۋ.

ۇيىم وسى كۇنى ىستەپ وتىر (وقۋشىلارعا بەرىلەتىن جاردەم ايلىق) الاتىن وقۋشىلاردىڭ جانىنان ارنايى وقۋعا كەلگەن جاستارعا جاردەم بەرۋ. ٴتوزىرالى ىستەپ وتىر كەمشىلىگى كوپ.

قىسقاسى، تومسكىدەگى قازاق جاستارى ٴبىلىم الۋعا ۇزدىكسىز سياقتى جاستاردىڭ ٴوز قاتارىنا قوسىلۋعا قولىنان كەلگەنشە ارەكەت قىلىپ جاتىر. كەلەشەكتە قىزمەتتە جاتقان ولكەدەگى كەڭەستەرگە قىزمەت ەتۋگە ازىرلەنىپ جاتىر.

ۋاقىت اشىربەك ۇلى

# گۋبەرنە حابارلارى.

گۋبەرنەنىڭ باسپا ٴسوز مەكەمەسى ۇيىستىرىلدى.

قىزىلجار - گۋبەرنەنىڭ بارلىق باسپا ٴسوز ٴىسىن بىرىكتىرۋ ماقساتىمەن گۋبەرنەنىڭ باسپا ٴسوز مەكەمەسى ۇيىستىرىلعان. بۇعان جارنا سالىپ جەرگىلىكتى باسپا قانالار مەن 3 گۋبەرنەنىڭ گازەتتەرى («ستەپنايا زۆيەزدا»، «پوستانوۆيت ٴتۇۋى»، «ناشا دەرەۆنيا») كىرىستى.

گۋبەرنەنىڭ باسپا ٴسوز مەكەمەسى ستسەنانىڭ ماقساتى باسپا قانا ٴىسىن جەڭىلدەتۋ، باسپا قانا ىستەرىن ارزانداتۋ ٴجانا گازەتتەر تارالۋىن كوبەيتۋ. سونىڭ ٴۇشىن جۇرۋعا باسپا ٴسوز مەكەمەسىنىڭ ساۋداسى كۇشەيتىلمەك. قاعاز، قالام ٴجانا كەڭسە كەرەك زاتتارىن ساتاتىن دۇكەندەر اشىلماق.

●● تەكە بازار نارقى ميناداي: ٴبيدايدىڭ پۇتى 80 ٴتيىن - 1 سوم 35 ٴتيىن، تارىنىڭ پۇتى 90 ٴتيىن - 1 سوم، ٴسۇلىنىڭ 65 ٴتيىن سارى مايدىڭ قاداعى 65-70 ٴتيىن، قويدىڭ ەتى 20 - 26 ٴتيىن، اتتى وتىندىڭ جاعى 4-9 سوم.

●● المات. كوكشە شارۋالارىنىڭ كۇشىمەن ارتەلدەرۋ ٴۇشىن اۋىل شارۋا سەكتورىنە 100 مىڭ اقشا اۋىل شارۋا سايمانىن بەرەتىن بولدى. مۇنىڭ ٴبارى 50 مىڭ سومنىڭ تارىسى، بۇل اۋىل شارۋالارىنىڭ جۇمسالا بەيمەلىگىن ارتەلدەرۋ ولكەسىن كومەك.

●● سەمەي. گۋبەرنەنىڭ اۋىل شارۋاسىنا جاردەم كامىسيەسى قار قىراۋ گۋبەرنەنىڭ كەدەي شارۋالارىنا 2 مىڭ 200 پۇت تۇقىم قارىزعا بەرمەك. بۇل قارىزعا ٴىس قانداي ٴبولىنۋى ٴالى بەلگىسىز. ٴجانا ۋاقىتشا پايدالانۋعا 44 پۇت تۇقىم بەرىلمەك.

●● سەمەي. ماماندىق باقىلاۋ ٴبولىمى وسى جىلدىڭ 3 - ٴشى كەڭەستەرىندە ارتىپ، گۋبەرنەنىڭ باسپا ٴسوز مەكەمەسىنە 5 مىڭ سوم قارىز بەرمەك.

# سايلاۋدىڭ الدىنان 2 ادام ٴولدى.

## تىنىمسىز ىزدەيدى.

قوستاناي گۋبەرنياسىنداعى بەيىلى وڭكەرىلىپ جاتقان سايلاۋ ناۋقانىندا ناۋاس بولىسىندا ٴىس بايعىلى الىپ وتىرعاي ەلىڭ ارالى بولىسى.

باسقا بولىستاردىڭ تالاسى ويىنشىقشا ٴتۇزدى، بۇلىكتى ولار شابىلىپ ارامى قورعالاپ ىزدەنۋ مەن تۇرعاي بالسادا ٴسوز بەن شىعارىپ سالعالى وتىر.

ەلدىڭ ارالى بولىسىنداعى ەڭبەكشىلەر سايلاۋدان باسقا ادام ەلدىڭ ايلەسى بولىس سايلاۋعا كەلىپ تۇرعاندا ٴحالى كوڭىلى ٴدىنى تىنىشسىز بولا الماي ٴجۇر.

ەلدى ارالدا بولىس دارىلاردىڭ وتكىزۋدا مەكتەپ: بالتىرمى جەلى، ورىسشى ٴاتى قوزالى ٴۇي بولىسى ورالعاسى، سونداقتان ەكى ەلدىڭ ارالىقتارىنىڭ ەمىرلىگى قىلىشتا الماي جاۋرىندىكتەرى.

جاقا سايلاۋ ۋاقىتشا ەلىنىڭ بولىسى اتكوم اعاسى ورازەك ملوسىنىڭ داۋلىقى بولىپ كەلگەن، رۋشىلدىعى وتىپ بولىپ ٴجۇر. قاراسىپ ايىلاپ جاتقان اۋىلدار كەڭەس قاۋلىسىن ورىنداماي كۇنى ٴولتىرىپ قويىپ جۇرگەن.

ٴبىر كورگەن بولىسى، ورىس كۇنىگى بولىسى [illegible] بولىسى بولىسكە [illegible]. بولاردا جاعىمسىز جۇرگىنگىش كۇندە ەلىڭ اتىن حالىقتا جاتقان. بۇلار اراسىنداعى ٴتولى ناسۋ جۇرۋمەن كەرەك مەدىلەر [illegible].

تالاستى ەلدەرىندە ەكى كەلە ارالىڭ 2 ادام ولىپ جاتىر، الدا ٴبىر ادام سوعىسقا جىعىلىپ ٴولىپ، ەكىنشىسى ارالىندا ٴولىپ جاتىر. [illegible] تارتىپ الماي [illegible] ەكى ادام قوربان بولىپ ٴوتتى.

ٴتىنى سوتتا ايىپتالعان ادامدى ايالدىرۋ [illegible] ايىپتالعانى [illegible]. تالاستار ۇزاققا [illegible]، ويلىسى [illegible] ەلدىڭ ۇستىنەن سايلاۋ جۇرگىزۋ، بۇل ەكى بولىستى بولەكشە ٴوز الدىنا ٴبولىپ جىبەرۋ.

ش. ق.

# ٴتيىن بەرسەڭ تەڭگە الارسىڭ.

جازعى ۇيسەندە اسىرەسە قالالى جەرلەردە ٴورت قاۋپى كوپ بولادى. ٴورت ابايسىزدا جانعان قازا، قاي جەردە، قاي ۋاقىتتا كەلىپ جالماپ كەتەرى بەلگىسىز. جەلسىز كەزدە شارۋالار ٴتۇرلى قويمادى مال، مۇلىكتى كۇيىپ كەتكەندىكتەن باسى قولدارىمەن تابا الماي، مۇقتاجدىققا قالىپ، كورشىلەردىڭ كوزىنە تامىرى قاراپ، قايىرشىلىق قابىن موينىنا كيەدى.

بۇل جاقسىزدىق بۇكىل ادامنىڭ باسىنا كەلسە، ەرتەڭگى كۇنى سىزدىڭ الدىڭا تاقالا، ٴتۇسەۋى مۇمكىن. ارقا جاقتا ارتىپ بولىپ، ماڭداي تەرى بەلەتىندىڭ كۇشى مەن تاپقان بارلىق مال مۇلىكتەن ايرىلىپ قالۋىڭ وڭاي.

شارۋالاردى وسىنداي پالە قازادان ساقتاۋ ٴۇشىن ۇكىمەت قاۋىپسىزدەندىرۋ ورنىنداعى ازەلدە اقشا الىپ، شارۋالاردىڭ ٴبىر دۇنيەسىن ٴتۇرلى قازالاردان قاۋىپسىزداندىرادى. ٴۇي، قورا-قوپسى كۇيىپ كەتسە، قاۋىپسىزداندىرعان مال ارام ٴولىپ كەتسە ۇرلانسا، قازىر جەسە وسىنداي قازالى ۋاقىتتاردا قاۋىپسىزداندىرۋ ورىندارى، ۇتىلعان زياندى تولىق تولەيدى.

قاۋىپسىزداندىق كەلسە بارلىق مال مۇلكىڭدى ۇكىمەت قاۋىپسىزداندىرۋ ورىندارىنا تىركەتىپ قوي. ويلاماي ۋاقىتتا قازالى بولساڭ، تامىرىمىسىڭ، بارلىق زيانىڭدى تولىق ورىندارىڭ اقشا الاسىڭ. از شىعىنمەن قورقىپ كوپ دۇنيەڭنەن ٴبىر جولاتا قۇلاي قاعىپ قالما.

ٴتيىن بەرسەڭ تەڭگە الارسىڭ!

ا. م.

# اۋىلداي تەگە بەلمەيدى ەكەن.

قىزىل ورداعى 20 ٴىنشى ٴسابدۇ سەيتەن ۇلى دەگەن ۇرى بۇرىنعى ساپالاقتىڭ 7 ٴىنشى اۋىلىنداعى تۇراباي دەگەننىڭ 2 تۇيەسىن ۇرلاپ الىپ، تولاۋ بەرىپ وتىر. 20 ٴىنشى اۋىلداعى ساپار جۇزدىڭ ۇلى دەگەن ۇرى ەرباي دارمەن ۇلىنىڭ ٴبىر تۇيەسىن ۇرلاپ ەدى، ونىڭ تاتىپ الىپ، 15 سوم شىعىن تولەۋگە بىلەك ايتىپتى.

بۇلارعا ٴبىلىپ ايتىپ وتىرعان ايال بەك ايەك ۇلى دەگەن ازامات. وسىلاردى اۋىلداي تەگە بەلمەيدى ەكەن.



# جۇمىسكەرلەر تۇرمىسى.

## ريدەر زاۋىتىنداعى جۇمىسكەرلەر.

[illegible]

## باسقۇنشاق جۇمىسكەرى.

[illegible]

## كەمشىلىكتە تۇرمىن.

[illegible]

ايەلدەر تۇرمىسى

# قالادا ايەلدەر جۇمىسى.

قازالى (سىرداريا گۋبەرنەسى) ۋيەزدىڭ ايەلدەر جۇمىسى تومەن جاقسى قويىلماعان. ايەلدەر ٴبولىمى جاڭادان ىستەلىپ جۇرگەن ٴبىر جىل بولىپتى. [illegible] 5-6 ايدا بولادى. ونىڭ الماستىرىلعان دەڭگە بولادى. مۇنىڭ ۇستىنە جەرگىلىكتى شارت بەن تانىس، قازاق ايەلدەرىنىڭ ٴتىلىن، قۇلقىن ٴبىلىپ جۇمىس جۇرگىزە الاتىن ايەل قىزمەتكەرلەردىڭ بولماۋى، ٴىستىڭ ىلگەرىلەمەۋىنىڭ ەكىنشى سەبەبى بولدى.

ۋيەزدىك پارتيا كوميتەتىنىڭ ايەلدەر اراسىنداعى جۇمىسقا جول باسشىلىعى جاقسى، سوڭعى كەزدە گۋبەرنيادان قىزمەتكەر كەلىپ جۇمىسى جاقسى جولعا سالىنىپ كەلەدى.

وسى كەزدە قازاق ايەلدەرىنىڭ وسكىلەر جينالىسى جۇمىسىن ٴتاۋىر جۇرگىزىپ وتىر. قارا، بۇقارا ايەلدەردىڭ ٴالى جينالىسى دا بولىپ ٴتۇرادى، قاتىناسقان ايەلدەر ٴۇشىن ايەلدەر ٴبولىمىنىڭ باستاۋى مەن ٴبىر ساۋاتسىزدىق مەكتەبى اشىلدى، مۇندا 30 قازاق ايەلى وقيدى. قوسشى ٴبىر ٴبولىپ سوتتاردا ايەلدەر قۇقىعىن قورعاپ ٴجۇرگەن ايەلدەر 35. بۇلار جاقىندا كوپ اراسىنان سايلاندى.

قالىڭ مال، كوپ قاتىن الۋ مەن كۇرەس جۇمىسى جاقسى بارادى دەۋگە بولمايدى. سەبەبى: قالادا بولسىن، قالادا بولسىن بۇل جۇمىستار ٴالى ەسكىشىلىك، جولى مەن ٴتىپ جۇرگەن ٴجولى بار. قوراتىپ كورىپ، [illegible] بولىپ جەبەرە ارزىن قارالى قابىلداپ جىبەرەدى. بولىستارعا بارعان ايەلدەر ٴسوزى، ٴمىرادا، قاراسادا ايەلدىڭ ٴوزى كوپ تولاسىز ايتىلادى. ٴبىراق بولاسىپ ايەلدەردىڭ كوبى كۇنى بوزىنگە دەيىن ىستەي، ٴشىرىن اشىق ايتپ، تولىق تەڭدىككە بولا الماي ٴجۇر.

بولىستاردا ىستەۋشى ايەل قىزمەتكەرلەر بولماعاندىقتان، اۋىل اراسىنداعى جۇمىس جاقسى جۇرەدى دەۋگە بولمايدى، قىستى كۇنى قارىماقشى اۋدانىندا وسى ەلدىڭ ايەلدەر كۇرەسىن ٴبىتىرگەن اشقىبايي كەلىنى جولداس قىزمەت ەتكەن. قازاق ايەلدەرى كەڭەسكەدەي ٴتۇسىنىڭ - سەزىنگە بە بولىپ قاپتى ەدى. سول كەزدە قاراقشىلاردان پارتياعا 25 ايەل، كاندىداتقا 3 ايەل مۇشە بولىپ ٴوتتى. ايەلدەر قۇلىپ، اشىلىپ مۇندا 90 ايەل مۇشە بولىپ 3-4 ايەلى قىزمەت ەتىپ كەلەدى. باسقا بولىستاردا قىزمەتكەر جوقتىقتان جۇمىسى جۇرمەي تۇر.

اۋىل ايەلدەرىنىڭ اراسىنداعى جۇمىستى كورسەتۋدىڭ ەڭ الدىڭعى جولى سول ايەلدەردى ۇيىمداستىرىپ، باسشىلىق ەتە بىلەتىن قازاق ايەلدەرىنەن جۇمىسكەر دايارلاۋ بولۋعا كەرەك. مۇنى پارتيا ٴار قاشاندا ەسكەرۋ.

س.

# قۇلاقتاندىرۋ.

اپرەلدىڭ 1 - ٴى، بەيسەنبى كۇنى كەشكى ساعات 5 تە قالالىق كانتوردا قامزۇلدا ٴۇي بولىمشىسىنىڭ 3 - ٴىنشى ىرەت جينالىسى شاقىرىلادى.

قالالىق كەڭەستىڭ وسى بولىمشەگە جازىلعان مۇشەلەرى كەشىكپەي كەلۋى ٴامىر ەتىلەدى.

قالالىق كەڭەستىڭ جاۋاپتى قاتشىسى بۇۋرىس

# ولكەلىك مەكەمەلەردە

## ولكەلىك قىزىل كرەس قوماسىندا.

●● ولكەلىك قىزىل كرەس قوماسى جۇزىندە ورتالىق قالالاردان 5 دوقتىر الدىراتىن بولدى. بۇلاردىڭ ۇشەۋى ... شىعاتىن اىنىرتىتتەرگە باسشىلىق بولادى.

●● بيىل جازدا ... 3 ىنىرىت شىعارىلادى، ... قىزىل وردا ... ادايعا جىبەرىلەدى.

ىنىرتىتتەردىڭ ورنىدايتىن تەكسەرۋ جۇمىسى ... جۇمىسى ... ورىندا بولادى. ... 3 كىسىدەن قۇرىلادى. بىرەۋى دوقتىر (باسشى) بىرەۋى فەلشەر - اكۋشەركە، ... بىرەۋى قازاقتان الىنادى. ... سانيتار بولادى.

ىنىرتىتتەرگە كەرەكتى بۇيىمداردىڭ كوبى الىندى، كەمى بولسا دوقتىر ... سۇراۋىنشا تولىقتىرىلماق. ىنىرتىتتەردىڭ ... تارايتىن ... بىرىنشى مامىر ...

پەيتەرلەر اراسىندا دەن - ساۋلىق ساقتاۋ ىسى.

●● قىزىل وردادعى پەيتەرلەرگە دەن ساۋلىق ساقتاۋ تۋرالى لەكسيە وقىلىپ تۇرادى. قازاقشا لەكسيە وقۋشى ... (دوقتىر).

●● بيىلعى كۋرورت ماۋسىمىندا قازاقستان پەيتەرلەرى ... ورتالىق 20 ورىن بەرگەن. ... 20 پەيتەر جىبەرىلەدى. پەيتەرلەردى كۋرورتقا ... جول شىعىنى قازاقستان ... كەمەرتى ... ورتالىق ... كەسىپسىندەن سۇرالماق.

## ولكەلىك ايلاۋلەر بولىمىندە.

[illegible]

## بايگەگە تۇسكەن پيەسەلەر.

وتكەن جىلى قازاقستان اعارتۋ كەمەسەرىنىڭ «بىلىم ورداسى» ... پيەسە جازۋشىلارعا بايگە تىگىپ ... جاريالاعان.

بايگەگە تۇسكەن الىپ جوقق پيەسەلەر ... بار ەدى. سول بايگەنىڭ ... اعارتۋ كەمەسەرىنىڭ ... بايگەگە تۇسكەن پيەسەلەردى ... تۇزىلدى. الدىنا مىنا كىسىلەر كىردى:

1) سادۋاقاس ۇلى سمايىل (اعارتۋ كەمەسەرى)
2) جولداي ۇلى جولداعالي («بىلىم ورداسىنىڭ» باستىعى)
3) جانتوس ۇلى وراز (ايماقتىق پارتيا كامىتەتىنەن)
4) مايلى ۇلى بەيىمبەت («ەڭبەكشى قازاق» باسقارماسىنان)
5) بايتۇرسىن ۇلى احمەت } قازاق جازۋشىلارىنان)
6) ايماۋىت ۇلى جۇسىپبەك }
7) ناسوتنىپ بىيكو (ورىس ادەبيەتشىسى)

مارتتىڭ 29 - ى كۇنى الانىڭ بىرىنشى جيىلىسى بولىپ جولداي ۇلىنىڭ باياندامىسىنان جۇمىسى ... تۇرى مىناداي ەكەنى كورىندى: بايگەگە تۇسكەن پيەسە 18، ولار مىنالار:

1) «ىسانتاي باتىر» 3 پەردەلى، ويناۋشىلارى 20 ادام
2) «شەرنياز» 5 پەردەلى، ويناۋشىلارى 8.
3) «قارا كوز» 3 پەردەلى، ويناۋشىلارى 16.
4) «بىرنىياز» 4 پەردەلى، قارا - قالپاق ...
5) [illegible]
6) [illegible]
7) «قاراكەي تۇرسىن»
8) [illegible]
9) [illegible]
10) [illegible]
11) [illegible]
12) [illegible]
13) [illegible]
14) [illegible]
15) [illegible]
16) [illegible]
17) [illegible]
18) [illegible]

[illegible]

## قازاقستان ورتالىق اتقارۋ كامىتەتىنىڭ اعاسى مەڭباي ۇلى جالاۋ جوماس باسقارمالى قاۋلاندىرادى:

بەيسەمباي ۇلى؛ قوساي ۇلى؛ جانا راقىمتوللا ۇلدارىنىڭ قازاقستان ورتالىق اتقارۋ كامىتەتىنە جىبەرگەن ... قامازدارى قالىق اعارتۋ كامىسەرىنە جىبەرىلىپ، تىبەسىنى جاردەم بەرۋگە تاپسىرىلسىن.

مەڭباي ۇلى ج.

## شارۋالار مەن اڭگىمە

بۇرقان بىلياس ۇلىنىڭ ... سۇراۋىنا قىزىل وردا بولىستىق اكومى مىناداي جاۋاپ بەرەدى.

... شارۋا سالىعى تۋرالى 1925 - ىنشى جىلى ... العان:

1 - ... شارۋانىڭ قوجاسىنان الىق ... سۇراپ جازعان.

2 - ... بولعان ... دۇرىس يا بۇرىس بولىپ ... قايتادان ... ەكىنشى باستىعى ... ادامداردان ...

قوندىباي ۇلى سابەمبەت سۇرايدى:

1) ... كورگەندەر قوسشى ... باتىراق سانالاما؟

2) ... سالىقتى تولەي المايتىندار ... قوسشى ... موشەسى ... قوتىلاما؟

جاۋاپ:

- ورىڭىز قوسشى ودامىنىڭ ... قوسشى ... باسىلعان ... قالاي ... (جوبا) بولىپ ...

[illegible]

ۋاقىتشا شىعارۋشى: مايلى ۇلى بەيىمبەت.
Вр. редактор: Б. Майлин.

## پارتيادا تىركەۋ

[illegible]

## جازۋشىلار مەن وقىرماندارعا

[illegible]

## قىزىل وردا ۇيەزدىك اتقارۋ كامىتەتىندە

[illegible]

## اقشىن بولىمىندە

[illegible]

## جىيەلى - تەرگەۋ

[illegible]

## موشى نەلى؟

[illegible]

## باسقارما جاۋابى

[illegible]

## قۇلاق ماعلۇمات

[illegible]